

Observatoriul este de două ori în
septembra, Miercură și Sâmbătă.

Pretiul

Pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu postă în lăințrulu monarhiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său 11 franci. — Numeri singuratici se dău căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Nr. 77.

Sibiu, Mercuri 29/11 Octobre.

1882.

Deschidere de prenumeratiune

la

„Observatoriul“

dela 1/13 Octobre inainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumerasera dela 1/13 Januariu pe 9 luni, era altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentul espira cu finea lunei Septembre. Pretiurile sunt aratare in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni si 2 fl. pe 3 luni inlăințrulu monarhiei, era in afara din monarchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 fr. pe $\frac{1}{2}$ anu, in aur sau in bilet de banca; era fractiunile, anume din România, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editura.

Conferinta juristilor de profesiune din Ungaria.

Este cunoscutu că sciintia juridica sau jurisprudentia la unguri a remas tare inapoiacei acelui gradu de sciintia, la care au ajuns la alte popoare civilizate ale Europei. Aceste defecte fiind simtiti forte greu mai virtosu in diete, in codificatiuni si in ramură judecatorescă, inainte cu optu ani mai multi jurisconsulti formara o societate compusa din jurisconsulti fruntași, ale carei scopuri se potu cunoște din statutele sale. Acea societate tine in fiacare anu adunari generali, in care membrii sei, advocați, judecatori, profesori de drepturi, deputati s. a. isi dau sama de studiile loru speciali de preste anu, de problemele juridice cu a caror deslegare se voru fi ocupati.

Acea societate juridica isi tinu a opta adunare generala a sa la BPesta in 1 Oct. a. c. in sală de siedintia a academiei si in presentia unui public numerosu. Intre membrii era si ministrul justitiei dr. Pauler. Cestiuni de mare importanta atat din vastulu campu alu jurisprudentiei, catu si relative la administrarea justitiei erau puse la ordinea dilei.

Foisiore „Observatoriului“.

Ceva despre pictura si importanta ei pentru romani.

(Urmare.)

Intru adeveru religiunea creștina a inaltiatu sufletul omului, l'a inspirat, l'a indreptat spre unu ce mai sublimu, mai nobilu si divinu. Ea a schimbatu omulu vechiu in omulu nou!

Religiunea creștina a fostu pentru artiști unu isvoru nesecatu, care le-a datu tari si vivacitatea in expresiuni, poterea si farmecul in coloritu; frumosul si esteticul in totu lucrului loru. De aci se vede că toti genii in pictura au reusit escelentu intru executarea temelor religiose cum au fostu Leonardo D'a Vinci, Rafaelu, Michelangelo etc.; si intru adeveru toti acestia, cari au esecutatu scene religiose din sănta scriptura, s'au facutu nemitorii pentru posteritate, s'au facutu celebrati in lumea artistă.

In epoca renascerei (renaissance) dămu de mai multi artiști in pictura, cari compunu mai multe scoli. Asia „scolă“ cea mai renumita „scolă lombarda“ s'au „florentina“, representata de celu mai mare geniu in pictura, prin „Leonardo D'a Vinci“. Acesta a cultivat si alte arte, mai cu séma musică, sculptură, poesiă; inse reusi in unu modu, ce l'a facutu celebritatea cea dintăiu in lume, in artea picturei. „Cină cea de etaină“, depinsa de elu pre paretele unei monastiri din Milau; ori cine ar privi inca si acum, acestu tablou, de si numai cu greu se poate observa fiindu-ca e pre diuometat mai stersu, s'ar'implé de o admiratiune, observându inca si acum a in acelu tablou vivacitatea si coloritulu celu viu alu personele. S'ar mira forte candu ar' observa, temerea, si intristarea in apostoli, privirea dulce a Mantuitorului si privirea si facia lui Iud'a in acestu tablou. Totulu e caracteristicu, totulu e originalu, totulu e insufletit si pusu in misi care prin o potere divina.

Sunt forte multe acele cestiuni juridice, care taia de a dreptulu in vieti publica si privata a locuitorilor, in existenti a persoanelor si a famililor, prin urmare cu atat mai afundu in vieti a noastră a romanilor, in acestea tieri, că si in oricare altă, prin urmare trebuie se ne pese si noue de resultantele unoru adunari precum a fostu si aceasta. In raportul generalu citit in adunare sunt numite mai multe cestiuni juridice, de care au se se ocupe toti juristii, chiar si alti literati mai de aproape.

Presedintele comitetului permanentu profesor dr. Gustav Wenczel (germanu) deschise siedintia in care facu intre altele si observatiunea multu semnificativa, că desvoltarea sciintie juridice fiindu in epoca nostra forte rapede unele ramuri ale ei au luat dimensiuni gigantice, juristii Ungariei trebuie se se grabesca cu adoptarea resultatenelor ei; aci inse nu cumva se uite că ei nu sunt numai simplu juristi ōresicum in abstractiune, dar sunt totuodata juristi unguresci, prin urmare că adoptandu fructele sciintie moderne, trebuie se aiba inaintea ochilor si interesele națiunii magiare; sau adeca mai pe romanesce curat: juristii magari se reforme legile loru nu tocmai asia precum cere sciintia, ci numai asia precum si pe catu suferă interesulu magiarilor. Dupa acestea siedintia se deschide si se constituie pe sine.

De presedinte fu proclamatu dr. Emericu Hodossy, vicepresed. judele reg. Felix Czorela (ambii slavaci).

Presed. Hodossy tina unu altu discursu, in care premissa că acea societate de juristi are se lupte cu greutati atat mai mari, cu catu in aceasta epoca sciintia juridica si administratiunea justitiei a inceputu se fia despretuita si considerata numai că o activitate séca, strinsa in formalitatii pedante; deci, adaoge oratorulu, noi avemu se luptam cu tota energie, se declaramu lumei, că scopulu nostru este a introduce reforme librale in sciintia juridica si in aplicarea ei asia, libertatea personala se ne stea la loculu antaiu, că-ci aceasta este fundamentul libertatilor publice; că-ci de vomu caută numai la interesele poterei gubernamentale si la ale unoru classe singurate de locuitori

Totu aceste expresiuni ale sufletului in apostoli se vedu in acestu tablou. Sântul Ioanu celu teneru stă cu capulu plecatu cătra pieptulu Mantuitorului petrusu de o dorere, ce se arata pre facia lui; si aceasta dorere pentru vinderea invetitorului seu, reflectata pre facia lui e expresiunea iubirei lui ferbinti si adeverate cătra invetitorulu si dlu nostru Isus Christosu. Jud'a, din contra e neliniscitu, facia lui e schimbata, trasurile faței ingroditore, pre facia lui e imprimata tradarea si cupiditatea de a ave si a stringe averi si bani. Se pare privitorului, dupa cum serie unu scrutatoriu de arte, cum că intru adeveru se afla chiaru la aceasta scena petrecuta de multu!

Eca, daca acestu tablou, ar' fi fostu esecutatu numai de unu artiștu ordinariu si nu de unu geniu, că Leonardo D'a Vinci, atunci acestu tablou nu ar' mai ave astadi nice o insemnătate; ba, de multu se ar' fi nimicitu că si altele multe facute de pictori mediocri sau ordinari!

Dar acestu tablou, dupa tota fatalitatatea timpului destructoru, inca si astadi ne arata scena in tota poterea si coloritulu ei. Precum d. e. Homeru inca si astadi e viu, operile lui inca si astadi transpunu sufletul cetitorului in lumea antica, de asemenea Leonardo D'a Vinci inca si astadi e viu; si operă lui incă si astadi transpusu sufletul privitorului in aceea epoca fericita candu Mantuitorulu amblă că omu pre lume si apoi mai in urma in acea epoca candu a fostu aproape de a se vinde de unulu din scolarii sei, de Jud'a.

Intręga evangelia ni-o reamintesc tabloului acestu minunatu alu marelui geniu. In acesta scola e reprezentata si Michel Angelo care a depinsu: „Judecatu din urma.“ Acesti doi barbati au facutu epoca in artea picturei si devenira apostolii ei pentru posteritate.

Urmăda apoi asia disa: „scola romana“, reprezentata prin Rafael Sanzio de Urbino (nasc. 1487). Acesta scola reprezinta imaginatiunea cea mai viua, expresiunea cea mai variata, sublimitatea si stilulu celu mai poeticu si din acestu motivu Rafaelu a primitu numele de: „divinu.“ Elu se folosi multu de operile si

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare căte 7 cr., la a dou'a si a treia căte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurul publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usior prin assemnatiiunile postei statulni, addressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriul“ in Sibiu.

(aristocracia, magiarismu, jidovime, plutocratia) atunci vomu amblă forte de parte de acelu scopu.

Discursul lui Hodossy fu primitu cu aplause prelungite. Dupa aceasta se alesera patru actuari ad hoc, apoi secretariulu dr. Wilhelm Siegmund (germanu) citi raportulu despre activitatea comitetului din anulu acesta. In acela comitetul constata intre altele, că camerele (diet'a) in anii din urma au adoptatu si aplicatu unele principie juridice si doctrine de ale societatiei juridice in redactarea si codificarea de legi, precum de ex. in legea despre indigenatu, in codicile penale, in legea despre concursu si inca in altele cîteva, in care s'au introdus multe reforme salutarie; de alta parte se observa cu multa parere de reu, că appellatiunile dela o instantia la altă sunt regulate nespusu de reu, in catu despre unu cursu mai accelerat alu judecatilor nu poate fi vorba, din care causa instantiele superioare se vedu incarcate de lucru in mesura cu totulu extraordinar in catu restantele crescute pe fiacare anu in disproportioniune cu tota poterile judecatorilor asia, catu acestu reu a atacatu organismulu judecatorescu in temeliile sale. Căteva novele votate de către dieta că suplemente la legea tarifelor de timbru, ataca drepturile publicului in interesulu forte esagerat alu fiscului, preste aceasta ele coprindu mesuri forte severe, a caror tendenta se pare a fi ruinarea clasei aadvocatilor.* Legea novellara adossa la procedura civila este totu că inainte de aceasta basata pe principiul scripturisticei in contradicere diametrala cu principiul motivat si enuntiatu de repetitive-ori, că o buna administratiune a justitiei se poate ajunge numai prin verbalitate si imedialitate.**

*) Amu ajunsu că se vedem, anume in capitala Ungariei si in mai multe comune urbane mari, advocați renuntandu la frumosul loru profesiune si cerendu-se in functiuni miserabili de diurnisti, cancelisti etc. cu plati de căte 5—600 fl. v. a., era altii amblanu prin piatite si localuri publice că se'si venedie clienti. Magarii adeca din trecutu si pana astazi se imbeldiesc orbesce la advocatura, la functiuni de ale statului si municipali.

**) Ambii termini barbarismi latinesci. Adeca administrarea dreptatiei prin graiulu viu, in presentia litigantilor sau a advocatilor si in audiulu publicului.

productele lui Leonardo D'a Vinci si Michel Angelo. Acestu Rafaelu a fostu forte iubit de pontificele romani Leone X. Se dice că acestu pontifice ar fi ordonatul odata lui Rafaelu se-i depinga pre Mantuitorulu de impreuna cu scolarii sei; si se dice că ar fi disu pontifice, că-i va cumpeni opera cu greutate aurului, deca va poté imprimá in fisionomia fia-carui discipulu calitatile, virtutile, cunoscute dupa sănta scriptura a nouui testamentu. — Cum am disu mai susu „Schimbarea la față“, acestu tablou Cap d'opera, l'a facutu o celebritate, l'a facutu adoratu de intręga posteritate. Candu a morit, opera sa din urma, adeca „Schimbarea la față“ — a fostu pusa lăngă sacriștiul lui, si toti cei assistenti la petrecerea lui funebrale, vediindu acestu tablou au eruptu in plânsu.

Atatul scolă lui Leonardo D'a Vinci, catu si alui Rafaelu cultiva anatomică plastica in operile loru, ce consiste in pictura pre păndia a fintelor omenesci. Francia incantata de operele acestea stralucite ale scolelor italiane, au tramsu tineri pre spesele statului, că se'si insusiesca artea acestor scole. De aci apoi s'a formatu „scolă francesă“, care a fostu debila pana candu veni unu David, care forma adeverat'a scola francesă. Renumitul e unu tablou depinsu de acestu David, ce reprezinta: „Juramentul Oratilor romani“; scena luata din istoria Romei.

A mai fostu: „scolă germană“, ce a usuatu mai multu „perspectivă“ adeca decopiarea obiectelor naturale sau de pe natura. Tablourile acestei scole reprezinta natura asia cum eră, si nu cum ar fi trebuitu se fia, de aceea potemu dice că acesta scolă a fostu mai multu mediocra. Cu tota acestea națiunea germană a avutu si are artisti ce'i facu o reputație in istoria artelor. A mai fostu apoi scolă venetiana, flamanda si altele. Amu vediutu deci că pictura a fostu cultivata din timpurile cele mai obscure pana in timpurile moderne, si chiaru astazi se cultiva.

(Va urmă.)

In acelasiu raportu mai este vorba de cateva proiecte noue de legi, dintre care unele sunt supuse la critica atat de aspra, in catu dn. ministru alu justitiei care era de faga, avea se inghitia la noduri; se parea inse ca nu'i pasa de locu, ba ce e mai multu, ca'i place acea critica. Cei dedati bine cu atmosfer'a politica si juridica din BPest'a, splica acea tinuta a ministrului dr. Pauler asia, ca elu ca profesor de drepturi s'ar invoi bucurosu la tote acelea reforme propuse de catra societatea juristilor, ca inse ca ministru alu justitiei densulu stà sub pressiunea politica si nationale a magistrismului, prin urmare ca e constrinsu de multe ori a sufla in acelasiu momentu caldu si rece. Dara vai si era vai de acea tiéra si de acelu statu, in care ministrul justitiei ar portá slepulu ministrului presiedente, alu ministrului de interne si une-ori alu toturor celorulalți, candu apoi justitia devine sierbito'ri'a politicei, era judecatorii argati ai prefeclor.

Intre proiectele de lege destinate a se da in desbaterea dietei alaturea cu budgetulu, cu cestiunea Bosniei si cu cestiunea jidovesa sunt: codicele civile; proiectul de lege despre dreptul auctorilor la proprietatea loru, (pe 30 ani?); procedura penale; legea contra usurei (camataria); legea casatoriei civile sau mai exactu, casatoria ungurilor christiani cu jidovii talmudisti, pe care societatea juristilor o cere mereu de cativa ani. Despre proiectul de lege pentru tribunale finantiale adunarea juristilor fine, ca acela e reu sau cum se dice o secatura aruncata in publicu numai cu scopu, ca gubernulu se scape de organisatiunea justitiei administrative generale, si anume prefectii si ministrii se nu aiba a se teme nici de aci incolo de nimeni.

In fine raportul constata, ca proiectul de lege, cu care ministeriul ar voi se modifice regulamentul corporatiunei advocatilor, nu este nici de o treba.

Domnii advocați de nationalitate romana, mai alesu acei ce cunoscu perfectu limb'a romanescă, si aru castigá dreptu la recunoscint'a publica, daca aru binevoi a ventilá si ddloru unele cestiuni juridice in press'a romanescă, nu in stilu ca se'i intieléga acei cari n'au inventiatu nici-o carte, ca ci asia ceva ar fi aprópe preste potintia, ci in limba, stilu si termini ca se'i pricépa bine, anume tinerii din gimnasiulu superiore si ceea ce se intielege de sine, cei dela facultatea juridica si din teologia.

Resbunare in contra jidovilor in Presburg si prin pregiuru.

Asia dara in Ungaria totu existe o cestiune jidovesa, leita poleita, intocma ca in Russi'a, ca in Germania, ca si in Romani'a. Asia dara press'a magiara intréga, care negase acestu adeveru, a remasu de minciuna si rusinata. In lunile de érna si primavéra, catu au duratu in contra jidovilor demonstratiunile si escesele antisemitice in Germania si pre catu au tinutu in Russi'a bataile, omorurile, devastatiunile tataresci, focurile in care s'au topit averile jidovesci de multe milióne, dupa care au urmatu fug'a si emigrarea loru, publicistii unguresci intorceau ochii ca fariseulu din scripture si ca Tartuff alu lui Moliere dicendu si scriendu „Multamim tie Dómine, ca noi amu emancipati pe jidovi, ca ci noi nu suntemu barbari si tirani ca muscalii si nici macaru asia crudi, netoleranti ca nemtii, ca se omorim pe jidovi si se'i spoliem de averile loru; era ei, acei jidovi dragutii, pe langa ce ne dau bani imprumutu, apoi se si magiarisédia, era daca vomu introduce si casatoria civila, le vomu luá si fetele cu bani cu totu si le vomu tinea de neveste pâna candu ne voru placea si pâna candu socrii ne voru platí mereu de datorii." — Istoczy, Onody si ceilalti antisemiti treceau de nebuni in ochii acelor Catilinari cati au risipit averile parintesci si mai traiescu numai din gratia jidovilor.

Noi nu credem ca unguiri voru inventia minte din catastrofele sangeróse dela Presburg; ei nu sunt capabili de a mai inventia ceva bunu, ca ci de ar fi, precum nu sunt nici orbi nici surdi trupesci, asia aru fi potutu numerá pâna acuma de diece mii de ori pe toti acei jidovi din Ungaria, cati au fostu inpuscati, junghiati, aprinse locuintiele loru, furate averile loru dela emancipare incóce (1868) in diverse parti ale tierei si in diverse timpuri de catra ómeni din poporulu saracitu si adusu la desperatiunea din urma de catra acei jidovi. Luati actele oficiai in mana, numerati pe jidovii omoriti si spoliati de 14 ani incóce in Ungaria si Transilvania, ca se ve convingeti, ca considerabile este

numerulu acelora. Apoi se fia pusu urechi'a publicistii si barbatii de statu celu puçinu dela 1873 incóce, ca se se fia convinsu, ca propriulu poporu magiaru tocma pe acei jidovi ii uresce mai cumplit, carii cunoscu mai bine limb'a magiara, era de cei semibarbari cu barbi si cu perciuni nespali si unsurosi le este grétia si scârba de mörte; in fine ca poporulu magiaru in locu de a se bucurá ca gubernulu si diet'a ingrópa mereu tiér'a in datorii de sute de milióne luate dela jidovi sau prin jidovi, elu mai virtosu se revolta in sufletulu seu si colcaie de resbunare. Instinctulu seu ii spune lui, ca inmultirea jidovilor insémna inpuçinarea magiarilor si magiarisarea jidovilor veniuu susfatescu pentru elementulu magiara si pintenu intepatoriu pentru celealte nationalitati din patri'a nostra, ca se si apere si ele existenti'a cu ori-ce pretiu.

Catastrof'a jidovesa din Presburg si tinutu nicidecum nu este cea din urma, nu pote fi, ca ci causele sale essentiali remanu, ele nu se delatura si nici ca se mai potu delaturá decatul numai cu cea mai mare greutate si multu mai tardiu decatul credu acei barbati de statu, cari au aruncatul tiér'a la discretiunea jidovilor, atunci, candu acestia isi cumparasera libertatile loru civili si politice cu enorme sume de bani. Ei o spunu la ocasiuni in gura mare, ca voturile din 1868 iau costatu sume forte mari, prin urmare isi formara si dreptu, de si acesta pe tacute, de a se desdauná in modulu celu mai stralucit de capitaluri, de interesse si de interesele interesselor pe fiacare anu odata. De unde? Din sudórea de sange a poporului calcata la pamantu, ca ci la asia ceva ei se pricetu ca nici-unu poporu altulu pe totu rotundulu pamantu.

Dara faca si unguiri de capu cu jidovii, spargasi-le cum le place, ca ci vocea romanilor totu nu este ascultata la densii. Noi se ne vedem de capulu nostru, toti ca unulu si unulu ca toti; ca ci daca nu vomu fi solidari nici chiaru in facia unui periculu atat de evidente, precum este darea poporului nostru in prada prin usura si prin otrava, atunci necum se meritam numele ce portam, dara nu meritam nici vieti'a ca individi singuratici.

Se nu mai ascundem nici noi cuiele in sacu. Comisiunile de assentare dau tristulu si rusinatorulu testimoniu din totu coprinsulu tieri, ca precum junimea magiara si slava, asia si o parte considerabile a tinerimei nostre este enervata si storsa, pe la sate din caus'a vinarsului spurcatu si puturosu, pe la cetati prin bordele. Se dice ca de ce treba sunt medicii la comitate si pe la cantone (cercuri, ocoluri, subprefecturi), locuite de romani, ca ci noi v'am scî numi cantone, in care domnescu bôle diverse din cele mai pericolose, pe unde pruncii si junisiorii moru de a valm'a, era altii devin schidole, dara in aceea nu se vedu medici in cate 5—6 ani sau si mai multu.

Diariele din Ungaria voru a scî, ca aceleasute si mii, cari joi sér'a in 28 Sept. au spartu in Presburg ferestri, bolte si magazine, au maltractat si sangerat pe multime de jidovi, apoi au continuat tota nótpea cu spargeri de porti, de usi, de incuiatori, au sfarmatu si aruncat pe strade mobiliarie, au versat in celarie si pe strade beuturile spirituose, apoi au alergat se prefaca sinagog'a cea mare in ruine, au fostu totu numai proletari si vagabundi. Fia asia precum dicu aceleas diarie; dara totu ele numescu celu puçinu diece comune rurale, in care nu numai junimea magiara, dara si blandocii slavaci si nemti au facutu causa comuna si au nimicitu avearea toturor jidovilor locuitoru in aceea comune, era barbatii si betranii poporului n'au ridicat nici macaru degetulu celu micu spre a infrená furile junimeei, ci o lasara ca se si resbune intocma ca in Russi'a. Mai virtosu in comunele Réthe, Eisgrub, Ivánka, Ratzendorf, St. Georgen (orasielu), Csekles (proprietatea com. Eszterházi) tota avearea jidovilor a fostu nimicita; anume in Csekles au pusu si focu, au batutu pe mai multe persoane atat de cumplit, in catu o femeia si-a datu sufletulu si atrocitatile au durat dela 10 ore sér'a pâna la 6 ore demaneti'a. Subprefectulu Beray urmatu de unu despartiment de calareti nu a fostu in stare se apere pe jidovi si a telegrafat pentru cavaleria mai numerosa. Vicecomitele Schott au alergat in ajutoriu cu infanteria inaintata pe calea ferata; cu tote acestea atrocitatile au durat doare dile si doare nopti.

Pe la comunele aceleas jidovii n'au suferit dela proletari, ci dela ómeni cu casa cu masa, locuitoru cunoscuti in timpuri normali de forte paciuiti. Care demonu a potutu se'i scotia din linistea si patientia loru? Se dice ca au mersu la ei agitatori straini. Fia; dara scie tota lumea, ca ori-candu poporatiunea

rurala este numai cevasi indestulata cu starea sa materiala, nicidcum nu si aranca libertatea si vieti'a in pericol de a o perde, era pe agitatori ii prinde ea insasi si i dà pe man'a auctoritatilor publice. Publicistii ungueni aru trebuu se scia macaru atata.

Proletari? Dara cum se intempla, ca la Presburg pe langa garnison'a din locu mai fusera trimisi 1000 soldati de linia spre a restaura linistea publica? Si apoi de unde atatia proletari in Presburg, care nu e vreo capitala de unu milionu loc., ci o cetate provinciale ca multe altele?

Insistem: reulu este multu mai intinsu si mai afundu radecinatu, decat se pote fi acoperit cu ficiuni, cu schimosirea adeverului si cu insinuatuni perfide. Ce mai vreti? In 3 dile 28, 29 si 30 Sept. au fostu arestati in Presburg 109 individi escedenti si spoliatori, din carii inse au si datu drumulu la 100 de insi, 1 tinutu in arestu, cativa scosi din cetate; dintre cei liberati cativa fusera pedepsiti, ca asia, la politia, era cativa inaintati la tribunalu.

Ce sunt acestea? Dupa atatia atrocitatii numai atata pedepsa? Unde sunt agitatorii si unde stau ascunsi patronii jidovilor?

Dara se mai asteptam si alte informatiuni, inse asia, ca nu cumva se fumu surprinsi inca si din alte parti ale tierei.

Alianti'a statelor balcanice.

Din incidentul intrevederei principelui Ale sandru alu Bulgariei cu regele Carolu alu Romaniei la resiedintia de véra din Sinaia, diariul oficiosu "Pester Lloyd" scrie urmatorele:

"Se scie ca intrevederea ce avu de curandu locu intre principale Alesandru alu Bulgariei si regele Carolu alu Romaniei isi va avea urmarea ei intr'o intâlnire a principelui Bulgariei cu regele Serbiei. In genere nu se atribue o mare insemnatate acestorui intâlniri ale principilor, si chiaru noi credem ca au dreptate aceia cari le atribuie numai caracterulu unor politie. Faimos'a alianta a tuturor statelor balcanice, care se vede de ani prin capetele panslavistilor turbati, va remane inca pentru multi ani numai o gogorita. Singura Romani'a n'are nici unu interesu d'a intrá in acesta. Totusi nu suntemu obincuiti a vedea politic'a romana mergendu in totudeauna pe cale desemnate de interesele cele mai vitale ale tierei. Ore-care traditiuni fatale si trufi'a unora din barbatii de statu au facut pe tenerulu statu se se strice adeseori cu amicii lui si se se supuna inamicilor lui. Dar instinctele sanatoase nu se lasa se fia pentru multa vreme ingenunchiate si este forte drepta sperantia, ca Romani'a va luá in curandu acelu locu insemnatu printre statele din pensul'a balcanica ce i se cuvine de dreptu. Pentru acesta ea n'are trebuinta de coalitii aventurose cu statele vecine. De altminteri relatiunile dintre Romani'a si Bulgari'a sunt de o astu-fel de natura, in catu nu potu se primesca o sporire a amiciei dintre ele. Romanii nu considera ca celu mai bunu efectu alu atacului loru contra Plevnei ca a creatu o Bulgaria independenta, si bulgarii din parte-le nu voiescu se renuntie la pretensiunile loru asupra Dobrogei, asupra careia pretindu a avea unu dreptu mai mare ca Romani'a. Astu-felu dara s'a ingrigit ca pomii panslavisti se nu creasca pâna la ceru si coalitiunea statelor din pensul'a balcanica va remane inca pentru multa vreme numai o himera."

Romania.

— (Apelul) Societatea „Concordia romana" din Bucuresci si „Clubulu comerciantilor si me seriasilor romani" din Jasi, urmarindu scopulu propasirei economice a Romanilor in tote directiunile, au decis: Convocarea unui congressu economic romanu, care se va intruni la Jasi, in luna lui Octobre, diua 10, anulu curentu, pentru a desbate si pune basele unui sistemu de economia nationala.

Totii Romanii din tote unghirile tierei, care voru bine-voi a adera sau a participa la acestu congressu, precum si societatile romane, care voru trimite reprezentanti, voru adressa adesiunile dloru la societate, in Bucuresci, calea Rahovei, Nro. 16, sau la clubu in Jasi.

Totudeodata se face cunoscutu ca in tote dumnicile dela 10 ore a.m., inainte, se voru face intruniri pregatitoare in Bucuresci, in localulu societatii si in Jasi, in localulu clubului, unde se voru desbate basele cestiunilor asupra caror'a congressulu va avea se deliberedie. Asemenea intruniri, aru fi de dorit ca din initiativa cetatiilor, se se faca si prin celealte orasie ale tierei.

O B S E R V A T O R I U L U.

Principalele puncte de care congressul va avea a se ocupă voru fi:

Industri'a mare — industri'a casnica — commerciul en gros (toptangerie) — comerciul in detaliu in genere — comerciul de cereale — comisionari — agricultur'a — vinicultur'a — spirtose — mine — igien'a.

Modulu de a formá capitaluri pentru industrie, comerciu, intreprinderi de lucrari, agricultura, mine si altele.

Tóta press'a romana, este caldurosu rugata, se se asociedie la acestu congressu si se dea puterniculu seu concursu.

Presiedintele societatii „Concordia romana“ C. Porumbaru.

Presiedintele „Clubului comerciantilor si meseriasi-lor romani“ din Jasi, N. Demetru.

Éata si basele constitutive ale congressului ce se va intruni in diua de 10 Octobre 1882 la Jasi :

Art. I. Congressulu este constituut cu orice numaru de membri voru fi presenti la Jasi in diua de 10 Octobre óra 3 din di.

Art. II. Pana la alegerea biurolui definitiv conducea desbaterilor este incredintia de dreptu celui mai in etate dintre membrii presenti asistat de doi secretari alesi dintre membrii cei mai tineri.

Art. III. Primulu actu la care va procede adunarea congressului va fi alegerea biurolui definitiv prin majoritate de voturi. Acestu biuру se va compune de unu presiedinte, unu vice-presiedinte si doi secretari.

Art. IV. Dupa constituirea biurolui definitiv congressulu procede la impartirea sectiunilor dupe numerulu materiilor prevedute in apelul si dupa specialitate membrilor presenti.

Art. V. Sectiile procedu la alegerea loru sau prin alegerea unui biuру sau prin conducerea desbaterilor de către membrul celu mai in etate.

Se potu alipi la un'a si aceeasi sectiune mai multe din specialitatile care compunu obiectele supuse desbaterii congressului.

Art. VI. Politic'a este cu totulu interdisa in desbaterile congressului, care se va ocupá esclusiv de cestiumi economice.

Art. VII. Pentru a nu se dă sessiunei congressului o prelungire care aru fi prejudiciabila intereselor particulare ale membrilor ei, este de doritú că toté persoanele caru voru participa la congressu se'si prepare si formuledie in scrisu materiile specialitatii de care voru voi a intretiné congressulu.

Art. VIII. Aderentii caru nu voru putea luá parte in persóna la congressu potu trimite in scrisu propunerile dloru la adress'a presiedintelui congressului care le va imparti sectiunilor competinte.

Art. IX. Sectiunile dupa deliberarile urmante isi formuledie opinioane prin majoritate de voturi si le supune desbaterilor si aprobariei congressului care ia conclusiunile sale prin majoritate de voturi.

Art. X. Intrarea in sal'a siedintelor plenare ale congressului nu este libera de cătu persónelor care voru presentá biletu de intrare din partea presiedintelui. Pentru pressa va fi unu locu specialu.

Art. XI. Inainte de inchiderea sessiunei, congressulu se proclama de institutiune permanenta si decide locul de intrunire pentru anula viitoru.

Totu de odata se numesce o comisiune permanenta care conduce lucrarile institutiuniei in timpulu anului pana la viitorul congressu anualu.

C. Porumbaru, D. Floru, Th. Nica, C. Troténu, P. S. Popescu, Panu Constantinescu, I. G. Bibicescu, D. C. Butculescu, N. Chirilovu, P. Verussy, G. Misailu, Em. Costinescu, Dr. N. Maldarescu, Dr. I. Felix, Al. Lupascu, C. F. Robescu, I. N. Coculescu din Pitesti, N. Xenopolu, Condicescu, Ioanu D. Teisenu, C. Simtioni,

se incumete a pretinde drepturi nationale, pentru că acele nu sunt de nasulu loru, ba se voru privi de educatori si ómeni caru nu voiesc bun'a intielegere si incredere reciproca. Sapienti sat.

Alimentatiunea insuficienta si neigienica a tieranului.

(Urmare.)

Carnea de óie este de asemenea cea mai respàndita dupa carnea de mascuru. Tómn'a, carnea de berbece mai alesu fripta, primavér'a carnea de mielu, fripta, mǎncare séu borsiu, constituie unu alimentu fórte bunu si conformu cu anotimpurile in care se manàncă.

N'ar fi óre de cea mai mare necessitate că oile aceste docile animale, care se desvolta asia de bine in tiér'a nòstra, se fia respàndite prin toté mijlocele.

Societati de bine-facere, aru trebui in fia-care judetiu, se le distribuie, pe la veduve séu familiilor sermane numeróse, că-ci acestu animalu dà laptele, brândia, atât de cauta si buna la noi, carnea atât de hranióre, lân'a pentru sumane, velintie, etc., pielea pentru cojóce si caciule.

Din toté aceste resulta, că carnea este o rara exceptiune in alimentati'a saténului nostru. Se pôte lesne vedea că, gratie oilor si mascurilor, carnea aru putea deveni multu mai frecuentata sieftina la tiéra, si că pentru momentu vitele sunt fórte rari la noi.

Se nu uitam, că gradulu de civilisatia si de progressu in o tiéra e in raportu si cu cuantitatea carnei consumata. Càtu lasamu noi atunci de doritul chiaru in orasie !

Moleschott, dice cu multa dreptate : „Cugatarea nòstra, amorulu nostru, proligerarea si puterea nòstra depindu de sàngele nostru si s à n g e l e de nutrimentu“.

Trebue cauta dara a respàndi gustulu carnei, si pentru acésta însé trebue a face că ea se fia eftina si accessibila tuturor satelor, sub forma de pastrama séu siunca, etc., celu puçinu in timpu ernei.

Trebue a asigurá proprietatea saténului, că elu se pôta crește in sigurantia paserile si a luá urgente mesuri contra pestelor bovine si spre a incurajá crescerea vitelor de buna cualitate.

Pescele, constitue, pròspetu fiindu, un'a din cele mai bune alimente in timpulu verei. Bine intielesu, că vorbim de pescele de gàrla si ape dulci. Elu este unul din midilócele de viétia cele mai eftine (de si s'a scumpit multu in anii din urma), pentru locuitorulu dela tiéra. Ori unde este unu cursu de apa, unu iazu, etc., s'er'a tierancele, cu vologulu séu prasniculu, ómenii cu unditi'a, cauta necontentu a'lui avé pe mas'a loru.

De ordinulu borsiulu de pesce este celu mai respànditul midilocu de a prepara pescele pròspetu. Borsiulu consista din o licuóre acida (acidu lacticu) obtinuta prin fermentati'a teràielor de grane. Acestui licuidu i se adaoga in timpulu fierfului pesce si legume.

Pescele saratu este fórte respànditul la noi, elu e pescele ce provine din Dunare séu baltile mari.

Pescele saratu, bine conservatu, cu toté că lasa multu de doritul că alimentu reparatoru, pacatuindu in acelasi modu că pastram'a, totusi este de doritul că elu se fia càtu mai desu in usul locuitorulu dela tiéra.

Pescele saratu se fierbe si se manàncă séu cu borsiul, séu rasolu cu otietu si ursturoiu.

La noi se face unu mare reu cu modulu cum se prinde pescele, ceia ce a facutu că elu se fia impuçinatul asia de tare.

Caus'a este că se prinde pescele de totu micu; si alu douilea, e că se calca o multime de oue in picióre prin midiloculu pescuitului actualu. Adaogati la acésta si relele pescuitului cu globule de „turt'a lupului“ care facu o multime de victime, din care abia a 10 parte servescu alimentatiei.

Ar trebui dara facuta o lege de sistematica exploatare si cultura a apelor, si astu-felu consumati'a generala va castigá prin o mai mare cuantitate de pesce ce va avea la dispositi'a sa.

Icrele de pesce, pròspete, sunt unu alimentu fórte substantialu si desu intrebuintiatu. Din acestu punctu de vedere, Romani'a, totu asia de bine că si Russi'a, e tiér'a icrelor de pesce.

Scoicile sunt desu mǎncate, dara constitue resurse cu totulu partiale, ne punèndu-se de cătu raru in comerciulu mare, cum se face in alte parti.

Totu astu-felu e cu melcii, din ce in ce mai puçinu cautati.

Racii, sunt mǎncati adesea si cautati cu placere de locuitoru. Ei constituiesc, impreuna cu scoicile, melcii si pescele, unul din cele mai cautate articole, pentru postu.

In ce privesce dura piscicultur'a, ar trebui se se ia toté dispositiile posibile, pentru a inmulti acésta ramura a resurselor alimentare, sanetosa si dejá in usu asia de respànditul, si a cautá in acelasi timpu a nu se mai pune in circulatia, de cătu pescariile absolutu curate si ne alterate. Sanetatea publica va castigá multu.

Din cele ce amu vediutu in acestu capitolu resulta, că imens'a maioritate a locuitorilor nostri dela tiéra se nutrescu de preferentia cu pesce, care este cea mai frecuenta carne usitata de ei.

Intre substantiele eminamente asotate si de aci substantiale si nutritive, intrunindu totuodata si usiuratatea digestiunei, avemu oue si laptele, cu preparatele ce se facu din ele la noi; lapte acru, lapte batutu, brândia, chislegu, untu, etc.

Oule sunt desumàncate de locuitoru. Doue lucruri insa se opunu si acestei mǎncari substantiale. Mai àntai cele 185 dile de postu si alu duoilea vecinetatea oraselor séu scoterea puilor.

Postulu opresce pe ómeni a consumá acestu perfectu alimentu ce se afla in possibilitatea loru.

Este de observatul că tieranulu la o mǎncare intrebuintidie rare ori mai multu de unu ou de odata.

Iata de ce cu multa dreptate dnu Ioanu Jonescu dicea :

„Cu unu ou muncitorulu nostru face unu prandiu !“

Indata ce unu satu se afla langa orasii, ouele séu sunt puse closca si puii venduti, séu vendute ele chiaru.

Faptulu celu mai curiosu e acesta, că la noi satele sunt mai avute, locuitorii se nutrescu mai bine, cu cătu ele sunt mai departate de orasie.

In Moldov'a, satele avèndu Ovrei, ouele sunt adunate sau consumate de ei, si saténulu mananca mamaliga cu cépa si rachiul infectat ce li se procura.

Ei dau sanetatea in schimbulu otravei si a mortiei !

Că-ci :

„Oulu este unulu din typurile naturale ale alimentului complectu, pentru că elu ajunge singuru evolutiunei germenului, formatiunei tiesaturilor animale, muschilor, tendónelor, óselor, pelei, etc.“*)

Laptele, are aprópe aceiasi sórta că si ouele.

Aci totu e mai bine, că-ci ei vendu untulu si le remâne chislegul (caseina cuagulata gratie Ac. Lactic), alimentu inca destulu de nutritivu.

Ceea ce e tristu, e că postulu opresce usulu seu si impune acésta rigore pàna si copiilor mici de totu. Celu puçinu practic'a dovedesce acésta. Astu-felu că unui copilu de curèndu intiarcatu i se dà in postu in locu de lapte, ciru de mamaliga, fasole (facuta dupa mod'a loru, etc.), faptu ce contribue multu in sate, la marea mortalitate a copiilor.

(Va urmă.)

Sciri diverse mai multu economice.

— (Espositiunea de vite la Clusiu). In lun'a trecreta se mai tñu o espositiune de vite in acea capitala a Transilvaniei si diariile magiare publicara multe raporturi la aceea, bune nu pentru politici de cafenele, dura nepretiuite pentru adeveratii economi. Romanii inca sunt economi in partea cea mai mare a loru; ei ince pare că sunt farmecati si legati de Martiile, de Ele si de Ursiòre, că nici-unu economu se nu pôta prinde pén'a in màna, se'si publice si elu ce a vediutu si cunoscutu la espositiuni de acelea, tauri mari si rancaci, vaci frumose si laptose, berbeci grasi, oi lanose, armasari infocati, iepe că zugravite si asia mai departe. Adeca pentru cine se facu espositiuni de acelea, daca nu pentru economi? Că dora nu pentru cismasii si urloieri (hornarii) din Clusiu.

In Transilvania sunt mai multe soiuri de vite nu numai muntene cu cörne scurte si osóse, ci si alte fórte frumose, care merita cu totulu alta cultivare si crutiare decàtu s'a vediutu pàna acum. Càtiva proprietari activi luminati si pricepetori de lucru, cunoscendu marele folosu alu cultivarei soiurilor indigene fetate si crescute aici in tiéra, sub acésta clima, nutritie cu plantele acestorui tieri, s'au pus cu totuadinsulu pe prasirea mai rationale a loru. Vite de acestea indigene au fostu aduse la espositiunea din Clusiu numai 184; intre acelea ince au fostu multe fórte frumose, anume vaci, in cătu multi diceau, că din rass'a sura s'au vediutu exemplarie mai minunate decàtu la espositiunea dela Pest'a. Comitele Albert Vass a intrecut pe toti cu vacile sale dela Zau de pe Campia; dupa Vass vinu heredii comit. Teleki

*) M. Lévy. Traité d'hygiène publique et privée. Tome premier Paris, 1879.

Correspondentie particularie ale „Observatoriului“.

— Orascia, in 3/10 1882. In urma dislocarilor din urma statorindu-se Orascia de garnisóna a regim. 64, in 2 a lunei curente au ajunsu din Bosni'a dòue bataliòne ale acestui regimentu, care la gara au fostu inteminate de o multime din publiculu alesu alu acestui orasului; dura o multime dintre mamele feciorilor inca nu a lipsit u a alergá inaintea fililor loru si a'i imbrăgiosia cu ochii plini de lacrami, bucurandu-se că si-au reintorsu in pace. Primariul orasului J. Schuller intempià milit'a cu o vorbere potrivita, la care colonelulu a multiamitut pentru caldurós'a primire. Sér'a s'a datu unu banchetu in onórea oficilarilor, la care se intielege de sine că toastele oficioase si neoficioase nu au lipsit. Facèndu'si corpulu oficilarilor cu reprezentanti'a comunala destule complimente, din partea unui romanu s'a rostitu unu toastu in sanetatea soldatilor, feciorilor, cari au executat cu precisiune planurile superiilor loru aratandu in fapta că sciu a se luptat pentru tronu si patria. — Pana ací au mersu lucrurile totu bine; dura dupa aceea unu dignitaru militaru in unu toastu alu seu scapă din gura cuventului „Nationalitätenschwindel“; de alta parte unu dignitaru bisericesc magiaru inchinà intru sustinerea spiritului coincilegerei si alu increderei reciproce.

Romanii au intielesu că aceste ii atinge pe ei, si nu au remas detori cu responsulu potrivitu, in cătu s'a potutu responde la o atare ocasiune, adeca că pretensiunile nationalitatilor sunt drepte, si nu se potu privi de o seducere si piedeaca a unei bune intielegeri. Acesta convenire a fostu instructiva in cătu am vediutu si acum că e bine daca feciorii nostrii sunt bravi si se lupta că leii, dura dupace punu puse'a din màna se nu

cu vaci dela Siarmasiu-mare; Camillo Bethlen dela Ternot; comit. Eugen Lázár dela comun'a rurala Megiesiu; c. Juliu Andrásy dela Ludosiu; br. Adam Bánffy dela Ólasudu; M. Szabo dela Clusiu; C. Bede, F. Sperker, A. Magyari, F. Petki; br. Colom. Kemény cu 4 tauri prea frumosi etc. etc. Intre cete nume de exponenti premiati amu cititu noi in diarie, nu vediuramu nici-unulu romanescu. Se pare că economii nostrii au facut si la Clusiu că in an. 1881 la Sibiu, adeca nu'i torturédia nici-o ambitiune de escelent'a loru profesiune că agricultori. Nu sunt nici 40 de ani de candu coconii invetiau economia dela badea Michaila si dela nenea Isaila; éra acuma? Domnii se aiba vite de soiulu celu mai bunu si mai frumosu, éra tieranii se tina de coda totu numai mărtioge, cadeturi, soiu de vaci, care si in miediulu verei se le dea lapte numai cu cátu se saturi o miftia flamenda.

(Pentru prasire de cai) s'a mai infintiatu si o societate de actionari cu scopu că se cumpere armasari de cei mai frumosi si valorosi, iepe de cele mai bine facute si bune de prasila. Mai dicemu si a sut'a óra, că este o adeverata infamia pe numele nostru de ardeleni a mai vedé anume pe la tergurile de tiéra atâtia cai de rassa cu totulu ordinaria, comune, degenerate, calusiei numai că nisce muli (catári) si magari, manzoci numai de doi ani insielati sau inhamati, apoi cai tiganesci buni numai de a incarcá pe ei corturile afumate si pe golani cari se dau de-a rót'a. Ce mai rassem de cai erau in Ardealu! Nu intielegemu acilea numai pe cei destinati pentru calarimea usiéra, ci si pe soiulu cailoru mocanesci, nu frumosi, dara cu atâtua mai pietrosi, traitori mai cátu omulu si siguri pe cele mai pericolose carari de munte, prin genuni, pe rupturi si seninari pe unde caletorindu te joci cu viéti'a.

(Comerciulu cu porcii). De candu s'au luatu mesuri mai aspre asupra importului de porci si de carnării din Americă spre a se apară poporul de indracit'a ból'a a trichinei, care este una cu mórttea, cum si de mazare si de blastemati'a de a mai aduce untura topita din porci periti de bóle, comerciulu cu porcii a luatu érasi unu aventu nou si se transpórtă mereu cu mille la Pest'a (statiunea cunoscuta: Baia-de pétra, Petaria). S'a observatui inse, că dela unu timpu incóce parte mare din porcii dela România si Serbi'a ajungu la Pest'a numai transito spre Vien'a si mai de parte la Prag'a, éra in acestu casu se restitue neguitorilor vam'a platita la Orsiova cete 3 galbini de parechia.

(Intrecere cu pluguri). Plugurile primitive remase in usu de candu Romulus si Remus au trasu brazde pe hotarulu unde erá se asiedie Rom'a, incepui a fi delaturate, éra loculu loru ilu ocupa pe anu ce merge chiaru si la sateni simplii aratrulu de fera. Dara sistemele moderne de aratru variédia fórtate; unele mai bune, altele mai rele, usiéra, grele, fórtate grele, de aceea se si pacalescu multi economi la cumparare. Spre a tñé pe fabricanti in freu, că se nu incarcó in spinarea ómenilor uelte platite scumpu, numai că preste puçinu se le arunce in ferari'a ruginita, se facu si in Ungari'a la mai multe locuri intreceri cu pluguri noue dela mai multi fabricanti in diverse tñuturi ale tieriei si pe agrii de calitati diverse, precum pamant humosu, lutosu, paduretui, intienit u sau cultivatu mereu, la siesuri, pe déluri etc. In tómn'a acesta se facu érasi cetea probe de acestea; se punu si premie, éra probele se executa in present'a comisii-niloru esmisse inadinsu si a economiloru de prin pregiuru, cari se interessédia de progressele facute. S'a observatui si aici in Sibiu, că vreo doi fabricanti de instrumente agricole, cum aratre, grapi, trieratórie, ciure sau ceratatórie, seceratórie, semenatórie s. a. au cautare prea buna, că-ci nu numai sasii, dara si romanii incepui a si-le castigá, se transpórtă de acelea si in România preste totu anulu. Atâtia numai, că maisterii de aici pacaliti de cetea ori n'au curagi se mai dea nimicu pe creditu la proprietari si arendatori pe cari nu'i cunoscu de aprope.

(Societatea de lectura „Andrei Siaguna") si-a tñntu siedintia de constiutire pentru anulu scol. 1882/83 Dominica, in 19 Sept. v. 1882. Presedintele ad hoc. Reverendissimulu d. directoriu semn. Ioanu Hania print'r'una discursu acomodatuit atraje atentiu membrilor societatii asupra midlöcelor, cari conduce mai usioru si mai siguru la scopulu dorit, apoi pune la ordinea dilei alegerea oficialilor:

- Presedinte alu societatii si alege prin acclamatiune d. professoru semin. dr. Danielu P. Barcianu.
- Vice-presidinte: Victoru Em. Tordasianu cl. a III.
- Notari: Joanu Baciu cl. a III si Ilariu Reitu cl. a II.
- Cassaru: Romulu Popu cl. a I.
- Controloru: Nicolau Adamovicu cl. a III.

- Bibliotecariu: Emanuil Besia cl. a II.
- Vice-bibliotecariu: Vasile Barbatu pedag. a I.
- Redactoru alu fóei „Musa" Dum. Tataru cl. a III.
- Membrii in comitetu: Aron Gogonea si Joanu Orbanu cl. a III, George Maieru si Vasile Saftu cl. a II, Vasile Ganu si Titu Strimbu cl. a I, Nic. Bersanu pedag. a III si Dumitru Lapedatu pedag. a II.

La incheierea siedintieei societatea dà espressiune de multiamita reverendissimulu d. directoru terminandu cu repetite strigari de: se traiasca!

(Magiarisarea numeloru romanesci). Vice-comitele comitasului Solnocu-Dobâca a demandatui prin circulara toturor oficelor pretoriali, notariali etc. că in ori-ce protocole si alte acte publice se traduca pe unguria numele de botezu ale romanilor si le-a opritu strinsu se nu mai inseme pe nimeni romanesc. Spre a usiorá acesta sarcina, diariul „Szolnok-Doboka" adoptatui de organu oficiosu alu comitatului si impusutoturor satelor romanesci a si inceputu publicarea numeloru de botezu romanesci in traducere ungurésca. Va fi o placere pentru Andrei lui Toma Campéanu din Vale, candu isi va audí numele Pataki Campéan Tamásnak Andora ori-cum o se'l'u traduca limbisticii de pe la sate ale comitatului.

(Rectificare.) Din erore in numerulu trecutu s'a omis a se nota, că articlulu despre congressul studentilor universitari tñntu la Bacău a fostu reproducu dupa „Binele publicu" din Bucuresci. Tinemu a corege prin acesta acea omissione ne-intencionata.

Bibliografia.

Cunoscintie geografice. Globulu si geografi'a Romaniei. Dobrogea. de Gh. Mihailescu, profesor de geografia si istoria la seóla comerciala din Galati. Cunoscintie pentru usulu scólelor. Editiunea II-a, considerabiladaosa. Pretiulu 2 lei noi. Galati, 1879. Tipografi'a Romana

Mórtea lui Michaiu vitédiulu, tragedia nationala in 5 acte de Stanu Parjolu. Brasovu, 1881. Tipografi'a Löw, Gerula et Comp.

Gru-Sanger. Ein episches Gedicht von V. Alecsandri. Aus dem Rumänischen von L. V. Fischer. Leipzig 1883. Vilhelm Friedrich K. R. Hofbuchhändler.

Gramatic'a romana in scólele elementare, tractata din bucati de cetire. Cursu practicu pentru inveniatiorii si inveniatóre, cari instruédia scolari din anulu alu 3-lea si alu 4-lea de scóla, precum si pentru elevii institutelor preparandiale sau normale. Partea I. de Vasile Măndreanu, profesor licentiatu in filolog'a classica. Editiunea I-a. Pretiulu 1 fl. 20 cri - 3 lei Lugosiu, 1882. Editur'a autorului.

Manualu de stilistica cu indicatiuni si exemple de teme pentru scólele secundare de ambe-sexe de M. Strajanu, licentiatu in litera dela universitatea din Bucuresci, doctoru in filosofia dela universitatea din Giessen si profesor de limb'a romana la liceulu Mateiu Basarabu. Editiunea II. Pretiulu unui exemplariu 2 lei noi. Bucuresci, 1882. Editur'a librariei Soecu et Comp. Calea Victoriei Nr. 7.

Calendariulu Familiei pe an. ordinariu 1883. Urmatu de cartea I. din „Biblioteca Familiei". Redactoru-editoru: Niculae F. Negruțiu. Gherla, 1882. Imprimeria „Auror'a" p. A. Todoranu. Pretiulu unui exemplariu — cu adaosulu unui portretu care reprezenta pe M. L. Regele si Regin'a Romaniei, — este 50 cri. — Alu 5-lea exemplariu se dà gratis.

Pretiurile cerealelor

si altoru obiecte de traiu au fostu la

10 Octobre st. n. in Sibiu:

Grâu, dupa cualitatii	1 hectolitru fl. 5.40—6.20
Grâu, amestecat	1 " " 4.20—5.—
Secara	1 " " 4—4.40
Papusoioi	1 " " 6—6.40
Ordin	1 " " 3.90—4.30
Ovesn	1 " " 1.90—2.30
Cartofi	1 " " 1.40—1.80
Mazare	1 " " 10. 11 —
Linte	1 " " 12—14—
Fasole	1 " " 6.50—7.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram. " 74. 78.—
Untura (unsore topita)	50 " " 70—76
Carne de vita	1 " " 44—48
Oua 10 de	—20

Cărți românesci

care se află în

libraria română a lui W. Krafft in Sibiu.

Abcedariu de animale cu multe chipuri colorate	bros. —40
" Papusiei " " " " "	—40
Acathistieru (Blaș). fin leg. in barson 4 — in piele negre aur. 1.70	
Acatistul (Sibiu) fin leg. in barson 4.30, in piele chagrin . 2.25	
fin leg. in piele negre si aurit 1.80, in crudo	—60
o Acatistul (Sibiu) tipărit roșu si negru leg. in piele roș cu copce 1.60	
Ahn F., Limba germană, Cursul I —50, Cursul II și III broș. 1.05	
— Limba franceză, Cursul I —63, Cursul II	—85
— " Nouă metoda practică	—75

Albina Carpaților, fóia beletr., scientif. cu illustrațiuni Tom I 3.— Tom. II 3.— Tom. III 3.— Tom. IV	3—
Alecsandri V., Teatru, leg. in 3 vol. 12.50, in 4 vol.	10—
— Poesii in 2 vol. leg. 7.50	5—
— Poesii vol. III (Legende noué; Ostasii nosfri) leg. 3.—	2—
— Prosa, leg. 5.—	4—
— Despot Voda, Legenda istorică in versuri, 1558—1561	2—
— Ostasii nostri. Poesii	—20

Seria a classicilor romani, cuprindind operele lui V. Alecsandri, Negruții si poesile lui D. Bolintineanu in 12 vol. broșur.

25 fl., éra legat frumosu in 11 vol. 32 fl. 50 cr.

Alessandre B., Compendiu general de statistică . . . . . broș. 2—

Alessi A. P. Dr. Români la Plevna . . . . . legat elegant 2.80

Alessi Dr. si M. Popu, Resbelul oriental din 1877—1878 . . . . . broș. —20

Cu ilustrațiuni . . . . . broș. 6—, legat elegant 8—

Alexandrescu G. M., Meditatii, Elegii, Satire etc. . . . . broș. 6—

Alexi Theochar, Harpă si Caval. Poesii . . . . . leg. 1—

— Ai carte, ai parte. Roman umoristicu . . . . . broș. —70

— Ciarda albă. Narațiune poetica . . . . . —20

— Dictionar portativ german-român 1.60

Analele societății academice române:

Tom. I. Cuprind sesiunile anilor 1867, 1868, 1869 . . . . . 1.60

II. discursul de recepțione al D-lui A. Papu Ilarian și respnsul D-lui G. Baritiu . . . . . —80

III. Sesiunile anului 1870 . . . . . —80

IV. Sesiunea anului 1871 . . . . . —80

V. Sec. I. Sesiunea anului 1872 . . . . . —40

Sec. II. Sesiunea anului 1872 . . . . . —80

VI. Sesiunea anului 1873 . . . . . —40

VII. Sesiunea anului 1874 . . . . . —120

VIII. Sesiunea anului 1875 . . . . . —40

IX. Sesiunea anului 1876 . . . . . —60

X. Sec. I. Sesiunea anului 1877 . . . . . —60

II. Sesiun. a. 1877. Memorie si notițe 1.40

XI. Sec. I. Ses. a. 1878. P. admin. si desbat. . . . . 1—

XI. Sesiun. a. 1878, sec. II. Memori si notițe . . . . . 10—

Analele academiei române:

Seria II. Tom. II. Sediile ordinare din 1879—80 si sesiunea generală a anului 1880. Sec. I, partea administrativă si desbaterile 2.50

Seria II. Tom. II. Sesiunea generală a anului 1880. Seciunea II. Discursuri, memorie si notițe 2.40

Seria II. Tom. III. Sesiunea anului 1881. Seciunea II. Memorii . . . . . —80

Seria II. Tom. I. Sesiunea extraordinară a an. 1879 . . . . . 3.50

Ananescu D., Istoria naturală in 4 tomuri, ilustrat 10.30

Andreeșu E., Fizica experimentală, ilustrată . . . . . —15

Anticritica broșură anonima publicata asupra